

Notat om aftenskolernes økonomiske situation

- Kommunal støtte

*Dansk Folkeoplysnings Samråds sekretariat
Senest ajourført april 2016*

Indhold:

- Kommunerne har halveret støtten til aftenskolerne
- Kommunerne forskelsbehandler borgerne
- Udkants Danmark rammes særlig hårdt

Siden begyndelsen 2011 har Dansk Folkeoplysnings Samråd indsamlet og opdateret tal, der belyser den kommunale støtte til aftenskolerne fra 2002 og frem.

I denne udgave indgår regnskabstallene for 2015 og beregnede regnskabstal for 2016.

Fra 2002 til 2016 faldt støtten med **47,2 %**.

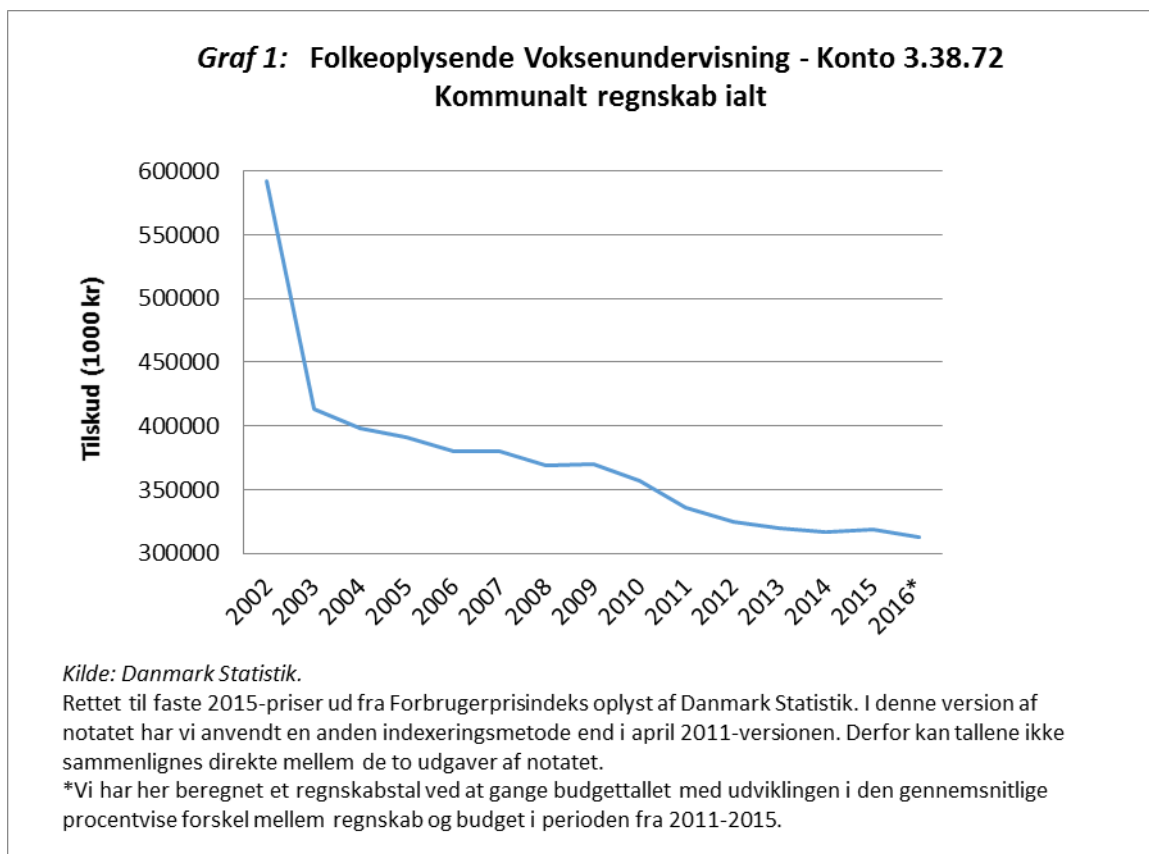
For første gang siden 2002 var der en minimal stigning fra 2014 til 2015 på 0,5 %, men desværre er kurven allerede vendt igen, og fra 2015 til 2016 vil den samlede kommunale støtte falde med 1,9 %.

14 års kommunale besparelser på folkeoplysningen

Fra 2002 til 2016 har aftenskolerne mistet 47,2 % af den støtte, de modtager fra kommunerne. I 2002 blev der i alle landets kommuner brugt 592,5 mio. kr., og i 2016 vil det være 312,7 mio. kr. (Graf 1/faste 2015 priser).

Den første store bid skyldes Folketingets ændring af tilskudsreglerne, som fik drastiske konsekvenser i 2003 (Tabel 1). Men efterfølgende har kommunerne år for år fjernet nye bidder af tilskuddet. Fra 2003 til 2016 vil det samlede kommunale tilskud til folkeoplysende voksenundervisning falde med 24,4 %.

Tabel 1

Procentvis fald

2002-2016	-47,2%
2003-2016	-24,4%

Efter at den nedadgående kurve sidste år var begyndt at flade ud, kan vi nu konstatere, at den igen falder. Hvis tendensen i budgettallene for 2016 holder, falder den kommunale støtte fra 2015 til 2016 med 1,9 %.

Når kommunerne skærer i tilskuddet til aftenskolerne får det en eller flere konsekvenser:

- Deltagerbetalingen bliver højere og/eller
- Udbuddet bliver mindre og/eller
- Kvaliteten bliver dårligere

Kommunerne forskelsbehandler borgerne

Der er meget stor forskel i kommunernes udgifter til folkeoplysende voksenundervisning. En beregning på basis af regnskabstallene for 2015 viser:

- Den kommune, som afsætter flest kroner til formålet, bruger over 14 gange så mange kroner pr. indbygger (145 kr.) som den kommune, der bruger mindst pr. indbygger (10,0 kr.). I gennemsnit afsætter landets kommuner 44,2 kr. pr. indbygger (Tabel 2, 3 og 4).

Men der er ikke bare tale om to ekstreme kommuner i hver sin ende af spekteret.

Undersøgelsen viser også:

- De ti kommuner, som afsætter flest penge til formålet, bruger i gennemsnit 104,8 kr. pr. indbygger, mens de ti kommuner, som afsætter mindst, i gennemsnit bruger 14,2 kr. pr. indbygger.

Tabel 2					
Gennemsnitligt tilskud for kommunerne pr. indbygger					
	2011	2012	2013	2014	2015
De 10 største tilskud	115,3	114,7	109,4	107,7	104,8
De 10 mindste tilskud	10,8	11,1	15,4	14,1	14,2

Kilde: Danmarks Statistik. Rettet til faste 2015-priser.

Tabel 3			
Kommunale tilskud 2015			
- de 10 laveste		- de 10 højeste	
Aabenraa	17,4	Roskilde	145,0
Morsø	17,3	Aarhus	118,8
Silkeborg	17,1	Tårnby	118,7
Jammerbugt	15,6	Gentofte	110,2
Struer	14,3	Lyngby-Taarbæk	101,9
Allerød	14,3	Gladsaxe	97,1
Vesthimmerlands	13,4	Aalborg	95,5
Vallensbæk	12,3	Hvidovre	91,5
Haderslev	10,6	Køge	86,0
Lemvig	10,0	København	83,3

Kilde: Danmark Statistik.

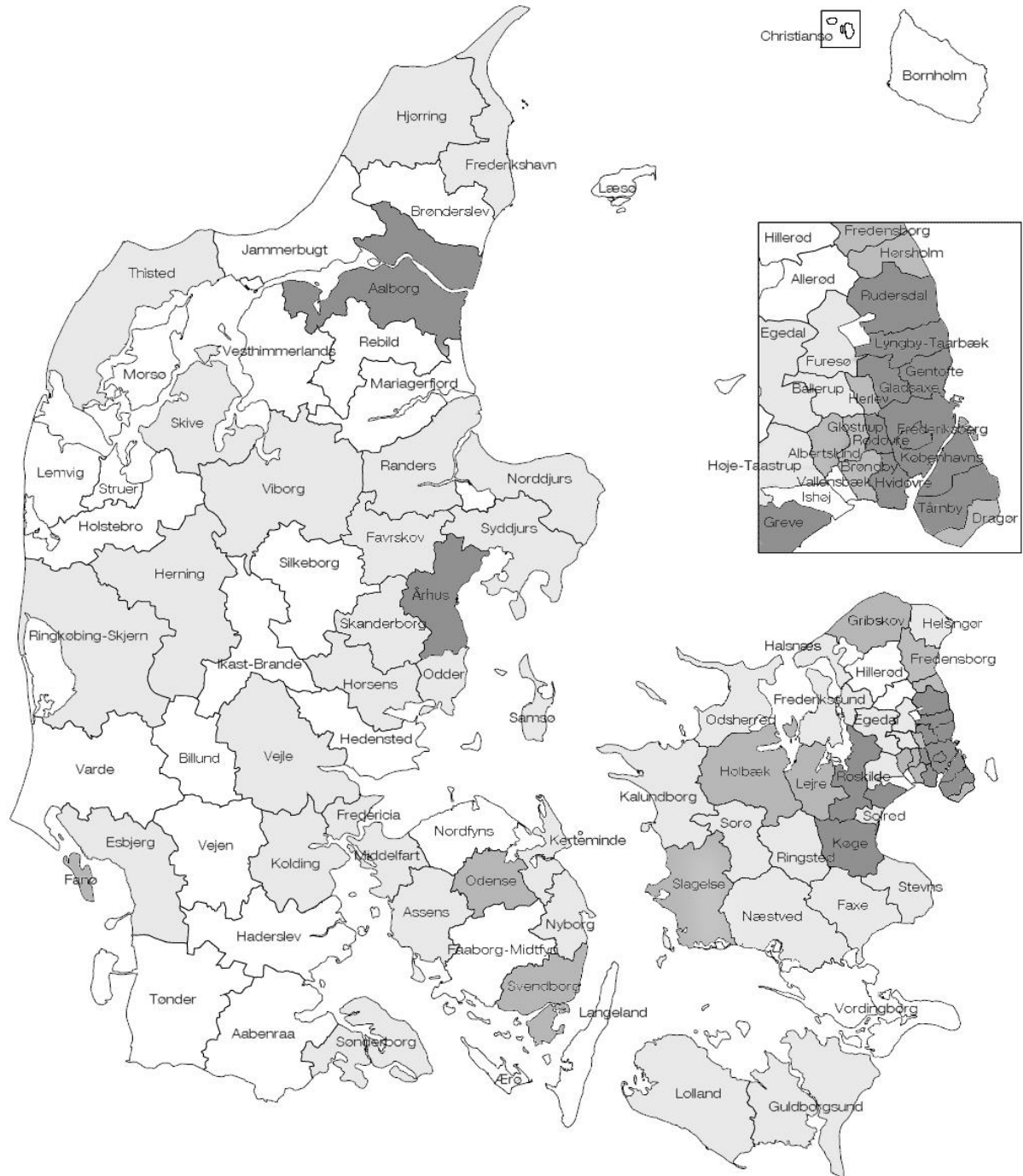
Se også kortet på næste side.

Forskellene i kommunale tilskud betyder enten, at borgerne i én kommune må betale langt mere for det samme aftenskolekursus end borgerne i nabokommunen, og/eller at udbuddet af aftenskolekurser er lavere i den ene kommune end i den anden.

Danmarkskort

Kommuner inddelt efter tilskud pr. indbygger til folkeoplysende voksenundervisning

Mørkegrå	+ 75 kr
Ml.grå	50,1 - 75 kr
Lysegrå	25,1 - 50 kr
Hvid	0 - 25 kr

Udkants Danmark rammes særlig hårdt

I januar-februar 2012 gennemførte DFS en undersøgelse, der viste, at der er aftenskoler over alt i landet. I 97 ud af landets 98 kommuner tilbydes aftenskoler, der er tilknyttet et af landets fem store oplysningsforbund (AOF, FOF, LOF, DOF, Fora), aktiviteter. Desuden viste undersøgelsen, at i 91 af kommunerne har mindst tre af disse fem oplysningsforbund en eller flere aktive aftenskoler.

I praksis er aftenskolerne ofte et af de eneste tilbud til borgerne om læring og et aktivt fritidsliv, der findes i de mindre befolkede kommuner, det såkaldte Udkants Danmark,

Men netop i disse områder rammes aftenskolerne ekstra hårdt af den kommunale vilkårlighed. Den kommunale støtte pr. indbygger i Udkants Danmark ligger kun på lidt over halvdelen af, hvad de øvrige kommuner i landet giver i støtte pr. indbygger (Tabel 4).

Vi definerer Udkants Danmark som de 29 kommuner, regeringen i 2010 udpegede i forbindelse med en revision af planloven.

Tabel 4	
Kommunalt gennemsnit - kr. pr. indbygger	
De 29 kommuner i Udkants Danmark	26,8
Landets øvrige 69 kommuner	51,5
Samlet gennemsnit	44,2

Kilde: Danmark Statistik.

